

“ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ” και “ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ”

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ: 9/5/2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΘΕΜΑ Α

Σε κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις, 1-5, να απαντήσετε αν είναι σωστή ή λανθασμένη (15 μονάδες):

1. Το ονομαστικό ΑΕΠ μετρά το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας.
2. Οι άνεργοι δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό μιας χώρας.
3. Μείωση του ρυθμού πληθωρισμού σημαίνει μείωση του γενικού επιπέδου τιμών.
4. Υπάρχει μια γενική και σωστή εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι πάντα ισοσκελισμένος.
5. Ταυτόχρονη αύξηση της τιμής ενός αγαθού και μείωση του κόστους πρώτης ύλης που χρησιμοποιείται στην παραγωγή του, θα αυξήσει σε κάθε περίπτωση την προσφερόμενη ποσότητά του.

Σε κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις 6-7, να επιλέξετε τη σωστή απάντηση (10 μονάδες):

6. Αν η τιμή που πωλείται ένα προϊόν είναι 100 ευρώ και στην τιμή του συμπεριλαμβάνεται φόρος δαπάνης με φορολογικό συντελεστή 25%, ο φόρος δαπάνης ισούται με:
 - α. 25 ευρώ
 - β. 20 ευρώ
 - γ. 75 ευρώ
 - δ. 80 ευρώ
7. Με κριτήριο την αναλογικότητά τους ή μη οι φόροι διακρίνονται σε :
 - α. φόροι δαπάνης
 - β. φόροι περιουσίας και εισοδήματος
 - γ. και τα δύο παραπάνω
 - δ. κανένα από τα παραπάνω

ΘΕΜΑ Β

Να εξηγηθεί σύντομα (χωρίς τη χρήση διαγραμμάτων) η επίδραση μιας μεταβολής της τεχνολογίας:

- Α) Στις παραγωγικές δυνατότητες μιας οικονομίας (5 μονάδες).
- Β) στην παραγωγή (συνολικό προϊόν) μιας επιχείρησης (8 μονάδες).
- Γ) στην προσφορά μιας επιχείρησης (8 μονάδες)
- Δ) στα επαγγέλματα (και να εξηγηθεί σύντομα ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζεται το συγκεκριμένο είδος ανεργίας) (4 μονάδες)

ΘΕΜΑ Γ

Σε μια οικονομία που απασχολεί συνολικά 5 εργάτες οι οποίοι απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά είτε στη παραγωγή του Χ είτε στην παραγωγή του Ψ, ισχύουν τα παρακάτω δεδομένα:

- Όταν όλοι οι εργάτες απασχολούνται στην παραγωγή του Ψ, αυτή ισούται με 83 μονάδες.
- Η προσθήκη του πρώτου εργάτη στη παραγωγή του Χ, αυξάνει την παραγωγή του Χ κατά 5 μονάδες και μειώνει την παραγωγή του Ψ κατά τις ίδιες μονάδες.
- Με την προσθήκη του δεύτερου εργάτη στην παραγωγή του Χ, τριπλασιάζεται η παραγωγή του Χ και μειώνεται η παραγωγή του Ψ κατά 2 μονάδες για κάθε μια από τις επιπλέον μονάδες Χ που παράχθηκαν.
- Με την προσθήκη του τρίτου εργάτη, η παραγωγή του Χ διπλασιάζεται και η παραγωγή του Ψ μεταβάλλεται κατά 45 μονάδες
- Με την προσθήκη του τέταρτου εργάτη στη παραγωγή του Χ, η παραγωγή του Ψ μειώνεται κατά 8 μονάδες ενώ το ΚΕΨ (σε μονάδες Χ) είναι 0,25.
- Όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχοληθούν στην παραγωγή του Χ αυτή ισούται με 33 μονάδες.
- Η αξία-τιμή μιας μονάδας Χ είναι 2 χρηματικές μονάδες και η αξία-τιμή μιας μονάδας Ψ είναι 4 χρηματικές μονάδες.

Γ1. Να συντάξετε τον πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων της συγκεκριμένης οικονομίας, να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε μονάδες του αγαθού Χ, να το χαρακτηρίσετε ως αυξανόμενο, σταθερό ή μειούμενο και να αιτιολογήσετε πού οφείλεται ο χαρακτηρισμός αυτός σε σχέση με τους χρησιμοποιούμενους συντελεστές παραγωγής (4 μονάδες)

Γ2. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιάστούν, για να παραχθεί η 13η μονάδα του Χ. (3 μονάδες)

Γ3. Έστω ότι όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ. Αν η οικονομία θυσιάσει το $\frac{1}{3}$ των μονάδων του Χ, πόσες μονάδες του αγαθού Ψ μπορούν να παραχθούν με πλήρη απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών; (4 μονάδες)

Γ4. Ποιο είναι το πραγματικό κόστος της οικονομίας για την παραγωγή των πρώτων 10 μονάδων του αγαθού Χ; (4 μονάδες)

Γ5. Ποιο είναι το χρηματικό κόστος της 6^{ης} μονάδας Χ και ποιο το χρηματικό κόστος της 12^{ης} μονάδας Ψ; (5 μονάδες)

Γ6. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό $X=7$, $\Psi=70$. Να σχολιάσετε τι συμβαίνει στην οικονομία σε αυτή την περίπτωση και σε ποια φάση του οικονομικού κύκλου μπορεί να βρίσκεται η οικονομία. (5 μονάδες)

ΘΕΜΑ Δ

Μια υποθετική οικονομία αποτελείται από 10 καταναλωτές, οι οποίοι καταναλώνουν το μόνο τελικό αγαθό που παράγεται, το Χ, παρουσιάζουν την ίδια καταναλωτική συμπεριφορά και έχουν το ίδιο εισόδημα. Όταν η τιμή του Χ είναι 10 ευρώ, ο κάθε καταναλωτής ζητά 20 μονάδες και η ατομική ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή είναι -0,2 (με μοναδικό ατομικό εισόδημα 270 ευρώ).

Α) Να βρεθεί η ατομική και η αγοραία εξίσωση ζήτησης, με δεδομένο ότι είναι γραμμικές (6 μονάδες).

Β) Αν η αγοραία εξίσωση προσφοράς είναι $Q_s=120+4P$, να βρεθεί το σημείο ισορροπίας στην αγορά του Χ και το Ονομαστικό ΑΕΠ (6 μονάδες).

Γ) Το δημόσιο φορολογεί το εισόδημα του κάθε καταναλωτή ως εξής:

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΛΙΜΑΚΙΑ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
0-100	5%
101-200	10%
201-...	20%

Να βρεθούν τα συνολικά φορολογικά του έσοδα, αν στην τιμή ισορροπίας της αγοράς περιλαμβάνεται ΦΠΑ 20% (με δεδομένο ότι δεν υπάρχουν ελαφρύνσεις ή

εκπτώσεις φόρων στο εισόδημα από δαπάνες ούτε άλλες μορφές φορολογίας) (8 μονάδες).

Δ) Αν το δημόσιο δεν προβλέπεται να έχει άλλα έσοδα (εκτός από τα φορολογικά) και οι δαπάνες του προβλέπονται να είναι 800 ευρώ, να βρεθεί το έλλειμμα ή το πλεόνασμα του κρατικού προϋπολογισμού (5 μονάδες).